

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Kansantaloustieteen laitos	
Tekijä-Författare-Author Mellin, Nina			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Alkoholin käytön yhteiskunnalliset kustannukset			
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansantaloustiede			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2006-05-02	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 82 s., 9 liites.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkielmassa tarkastellaan alkoholin käytön aiheuttamia haittoja ja niihin liittyviä yhteiskunnallisia kustannuksia. Tavoitteena on lisätä päälähteenä käytetyn Mellinin, Vihmon ja Österbergin laatiman alkoholin yhteiskunnallisten kustannusten laskelman käyttömahdollisuuksia syventämällä ymmärrystä laskentaan liittyvistä teoreettisista lähtökohdista. Haittakustannusten syntyyn liittyvää talousteoriaa käydään läpi niin kuluttajan valintaongelman, kustannusten laskemisen kuin julkisen vallan interventionkin näkökulmasta. Konkreettisenä päämääränä on analysoida kustannusten syy-seuraussuhteita, käytettyjä menetelmiä sekä kustannuserien taloustieteellisiä perusteita.</p> <p>Alkoholihaittojen syntyminen on seurausta yksittäisten kuluttajien tekemistä valintapäätöksistä. Vaikka monet haitoista kohdistuvat ulkopuolisiin, osa kuluttajista kärsii haitoista myös itse. Kuluttajan valintaongelmaa lähestytään ensinnäkin perinteisten mallien näkökulmasta, joissa tutkitaan aikapreferenssin vaikutusta kuluttajan valintapäätöksen epäonnistumiseen. Perinteisten näkemysten lisäksi tutustutaan myös vastakkaista näkökulmaa edustavaa Beckerin ja Murphyn rationaalisen addiktion teoriaan, jonka mukaan alkoholiriippuvuus voi edustaa kuluttajan optimaalista valintaa. Kuluttajan valinnan lopputuloksen huomataan riippuvan muun muassa alkoholin erityisistä ominaisuuksista, kuluttajan aikapreferenssistä, valinnan johdonmukaisuudesta, informaatorajoitteista sekä ulkopuolisista olosuhteista.</p> <p>Alkoholihaittoja tarkastellaan käymällä läpi alkoholin käytön seurauksia koskevia tutkimustuloksia Suomesta. Tutkielmassa esiteltävän Mellinin, Vihmon ja Österbergin laatiman yhteiskunnallisten kustannusten laskelman tuloksia analysoidaan suhteessa aikaisemmin esitettyihin teoreettisiin näkökulmiin. Laskelman osoittamista alkoholin käytön välillisistä kustannuksista erotellaan tällä perusteella muun muassa ulkoisvaikutuksiin, kontrollointikustannuksiin ja tulonsiirtoihin liittyvät erät.</p> <p>Näkemykset alkoholihaittojen syntyprosessista vaikuttavat myös niiden rajoittamiseen tähtäävien alkoholipoliittisten toimenpiteiden valintaan. Poguen ja Sgontzin mallin avulla tarkastellaan ulkoisvaikutusten internalisoimista alkoholiveron avulla tapauksessa, jossa kuluttajat ovat jakautuneet väärinkäyttäjiin ja ei-väärinkäyttäjiin. O'Donoghuen ja Rabinin mallissa tutkitaan paternalisista alkoholipolitiikkaa, jota tarvitaan itsekontrolliongelmista kärsivien kuluttajien hyvinvoinnin lisäämiseksi. Valitun alkoholipolitiikan rajaama näkökulma edellyttää päätöksentekijöiltä tietyn tyyppisten alkoholin haittakustannusten, esimerkiksi budjettivaikutusten tai pelkkien ulkoisvaikutusten tarkastelua.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords alkoholinkäyttö - yhteiskunnalliset vaikutukset alkoholi - haittavero			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			